

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11.09.2013, sp. zn. 19 Co 218/2013, ECLI:CZ:MSPH:2013:19.CO.218.2013.1

Číslo: 67/2018

Právní věta: Z ustanovení § 18 odst. 1 věty druhé o. s. ř. nelze dovozovat povinnost soudu zajistit překlad jím vydaného rozhodnutí do jazyka, jemuž rozumí účastník řízení, který neovládá český jazyk.

Soud: Městský soud v Praze

Datum rozhodnutí: 11.09.2013

Spisová značka: 19 Co 218/2013

Číslo rozhodnutí: 67

Číslo sešitu: 5

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Právo na spravedlivé soudní řízení

Předpisy: § 18 odst. 1 o. s. ř.

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Městský soud v Praze k odvolání žalobkyně potvrdil ve výroku o věci samé rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 15. 1. 2013, sp. zn. 6 C 9/2012.

I. Dosavadní průběh řízení

1. Soud I. stupně rozhodl výše uvedeným rozsudkem tak, že zamítl žalobu na určení, že žalobkyně je jedinou dědičkou po V. J., zesnulém 18. 10. 2004 (I.). Žalobkyni uložil povinnost zaplatit 1. žalované náklady řízení ve výši 22 554 Kč (II.) a 2. žalovanému ve výši 22 114 Kč (III.).

2. Takto rozhodl o žalobě, kterou se žalobkyně domáhala určení, že je dědičkou po manželovi V. J., a to na základě závěti ze dne 4. 11. 1999 a 14. 7. 2004. Upozornila na to, že zdělila veškerý majetek, když zesnulý oba žalované, své děti, vydědil.

3. Žalovaná navrhla žalobu zamítnout s tím, že závěť ze dne 14. 7. 2004 je neplatná, neboť neobsahuje podpis zůstavitele a předchozí závěť ze dne 4. 11. 1999 neobsahuje důvod vydědění. Konstatovala, že má nárok na zákonný podíl dědictví.

4. Žalovaný navrhl rovněž zamítnutí žaloby s tím, že je neopominutelným dědicem. Poslední závěť ze dne 14. 7. 2004 shledal neplatnou pro absenci podpisu zesnulého otce. Pokud jde o závěť ze dne

4.11.1999, uvedl, že je rovněž neplatná, a to pro absenci důvodů vydědění.

5. Soud provedeným dokazováním zjistil, že usnesením Obvodního soudu pro Prahu 10 ze dne 18. 9. 2007 (č. j. 27 D 2065/2004-289), které bylo doručeno zástupci žalobkyně dne 25. 9. 2007, soud odkázal žalobkyni, aby do 1 měsíce od právní moci usnesení podala žalobu, jíž by bylo určeno, že je jedinou dědičkou po zesnulém V. J. Současně byla poučena o následcích nesplnění této lhůty. Podáním ze dne 27. 9. 2007 oznámil právní zástupce žalobkyně ukončení právního zastoupení a požádal o prodloužení lhůty k podání žaloby o dalších 30 dní s odůvodněním, že žalobkyně nehovoří česky. O prodloužení lhůty nebylo rozhodnuto. Dne 29. 10. 2007 požádala žalobkyně o ustanovení německy mluvícího právního zástupce a o překlad listin. Usnesením ze dne 9. 12. 2011 (č. j. 27 D 2065/2004-413) jí byla ustanovena advokátka JUDr. K. a žaloba o určení dědice byla podána dne 27. 1. 2012.

6. V. J. zanechal celkem 4 závětí, 1. ze dne 15. 3. 1980, sepsanou vlastní rukou s jeho podpisem, kde jedinou dědičkou majetku byla určena žalobkyně, 2. ze dne 20. 3. 1985 v níž znovu vše odkázal žalobkyni a o dětech se nezmínil, 3. ze dne 4. 11. 1999 psanou vlastní rukou, s datem a podpisem s tím, že univerzálním dědicem je opět žalobkyně a „všechny ostatní možné dědice ze zákona“ vylučuje. Poslední je závěť ze dne 14. 7. 2004, která je psána těsnopisem a nenachází se na ní vlastnoruční podpis zůstavitele. Touto poslední vůlí určuje žalobkyni výlučnou dědičkou s tím, že ostatní tzv. dědice ze zákona a jejich potomky vylučuje z pozůstalostního řízení, protože se k němu a jeho ženě řádně nechovali, okrádali ho a nepomáhali mu.

7. Soud se nejdříve zabýval tím, zda byla žaloba podána včas s přihlédnutím k § 175k odst. 2 o. s. ř. a dospěl k závěru, že nikoliv. Vyšel z toho, že usnesení, jímž byla žalobkyni uložena povinnost do 1 měsíce od právní moci podat žalobu na určení dědice, bylo doručeno jejímu právnímu zástupci dne 25. 9. 2007, ostatním účastníkům potom 25. 9. a 26. 9. 2007. Lhůta k podání odvolání končila dnem 10. 10. 2007 a usnesení tak nabylo právní moci dne 12. 10. 2007 (nebyla vyznačena). Lhůta 1 měsíce k podání žaloby tak končila 12. 11. 2007. Žaloba však byla podána až 27. 1. 2012. Na závěru o opožděnosti žaloby nic nemění ani žádost žalobkyně o ustanovení zástupce a o překlad soudních listin. V této souvislosti soud odkázal na rozhodnutí NSS 5 Azs 52/2004 a ÚS Pl.ÚS 20/05*), které akceptuje právo účastníka jednat před soudem v mateřštině, ale konstatuje, že žádný právní předpis nedovozuje povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka, než v jakém byl vyhotoven.

8. Kromě této argumentace se soud zabýval i platností závětí v návaznosti na § 476 odst. 1,2, § 476a, § 480 a § 469a občanského zákoníku (dále jen OZ). Dospěl k závěru, že závěť ze dne 14. 7. 2004 je neplatná pro absenci vlastnoručního podpisu zesnulého. Závěť ze dne 4. 11. 1999 je potom neplatná v části týkající se vydědění, neboť neobsahuje jména a příjmení či konkrétní určení na koho se má vydědění vztahovat a dále neobsahuje důvod vydědění. Na základě těchto závěrů potom konstatoval, že žalovaní jako potomci zůstavitele zůstávají neopominutelnými dědici a náleží jim tak zákonný dědický podíl z jeho majetku. Žalobu ze všech uvedených důvodů v plném rozsahu zamítl. O nákladech řízení rozhodl dle § 142 odst. 1 o. s. ř.

II.

Odvolání a vyjádření k němu

9. Proti rozsudku podala žalobkyně odvolání. V něm především zpochybnila závěr soudu I. stupně o tom, že žaloba nebyla podána ve stanovené lhůtě. Poukázala na § 18 o. s. ř. s tím, že usnesení se stanovením lhůty a následně i rozsudek měla obdržet v překladu do svého mateřského jazyka. Uvedla, že jí byl ustanoven zástupce až usnesením z 9. 12. 2012 (právní moc 3. 1. 2012), a tudíž žaloba podaná 27. 1. 2012 byla podána včas. Současně odkázala na rozsudek Krajského soudu České Budějovice sp. zn. 5 Co 2011/2005 ze dne 19. 9. 2005, který v obdobné situaci konstatoval, že

doručení tak zásadního dokumentu jako je rozsudek, bez překladu je právně neúčinné.

10. Pokud jde o závěť ze dne 4. 11. 1999 trvala na tom, že závěť je platná v plném rozsahu, tj. včetně vydědění. Argumentovala tím, že zákonná dědická posloupnost vyplývá z § 473 odst. 1 OZ a pokud zůstavitel hodlal kromě manželky vydědit „všechny ostatní dědice ze zákona“ je zřejmé, o které osoby se jednalo. Kromě toho uvedla, že oba žalovaní se zesnulým otcem špatně vycházeli, 1. žalovaná si ponechala peníze, které pro otce vyzvedla na poště, přerušila v domě, v němž původně společně bydleli, vodovodní vedení a zůstavitel tak neměl ve svém domě základní životní podmínky. To ho poté vedlo k odstěhování se do Prahy. 2. žalovaný se s otcem neustále hádal, nestaral se o něj a pomoc mu neposkytl. Kromě toho se oba žalovaní měli dopouštět krádeží v zůstavitelově bytě. Navrhla, aby odvolací soud napadený rozsudek změnil a žalobě vyhověl, případně, aby rozsudek zrušil a věc vrátil soudu I. stupně k dalšímu řízení.

11. Žalovaná navrhla potvrzení rozsudku jako věcně správného. Zdůraznila, že bylo věcí žalobkyně, aby si v přiměřené době zajistila překlad doručované písemnosti a dodržela tak lhůtu k podání žaloby. Tuto lhůtu je třeba počítat od právní moci usnesení, nikoliv od právní moci usnesení, jímž byl žalobkyni ustanoven zástupce. Pokud jde o tvrzení žalobkyně ohledně důvodů vydědění, upozornila na to, že jsou nepodložené a nepravdivé a žalobkyně k jejich prokázání nenavrhla žádné důkazy. Uvedla, že těžko si lze představit, že by se s bratrem dopouštěli krádeží v bytě, od něhož měli klíče jen zůstavitel a žalobkyně.

12. Žalovaný navrhl rovněž potvrzení rozsudku jako věcně správného. Uvedl, že objektivní podmínky pro vydědění neexistovaly a závěť ze dne 4. 11. 1999 je neplatná s tím, že neobsahuje označení osob, které mají být vyděděny, ani samotný důvod vydědění. Žalovaný zůstává zákonným neopominutelným dědicem.

III. Důvodnost odvolání

13. Odvolací soud přezkoumal z podnětu odvolání žalobkyně rozsudek soudu I. stupně a řízení, které předcházelo jeho vydání, podle § 212 a § 212a o. s. ř. postupem podle § 214 odst. 1 o.s.ř., a poté dospěl k závěru, že odvolání není důvodné

14. Soud I. stupně provedl dokazování v dostatečném rozsahu a na jeho základě zjistil spolehlivě a úplně skutkový stav věci. Provedené důkazy hodnotil postupem podle § 132 o. s. ř. a vyvodil z nich zcela správný právní závěr. Odvolací soud neměl důvod odchýlit se od závěrů, které na základě v řízení provedených důkazů učinil soud I. stupně. Neshledal potřebu dalšího dokazování a odkazuje na odůvodnění napadeného rozsudku.

15. Žalobkyně polemizuje se správností závěru soudu I. stupně ohledně překladu doručovaného rozhodnutí soudu, jímž jí byla stanovena lhůta k podání žaloby ve smyslu § 175k odst. 2 o. s. ř. a dovolává se § 18 odst. 1 o. s. ř. V této souvislosti je třeba zdůraznit, jak ostatně již odkazem na konkrétní judikaturu učinil soud I. stupně, že ze žádného právního předpisu nelze dovozovat povinnost soudu zasílat účastníkovi řízení překlad rozhodnutí do jiného jazyka než v jakém byl vyhotoven. Pouze rozhodnutí soudu v českém jazyce, jakožto projev svrchovanosti českých státních orgánů nad územím České republiky, je zněním autentickým a pro všechny dotčené subjekty závazným. Zmíněné ustanovení občanského soudního řádu, stejně jako závazky plynoucí z Listiny základních práv a svobod či mezinárodních smluv, směřují především k situaci, kdy je nařízeno jednání a účastník neznalý jednacím jazyka by tak nemohl bezprostředně reagovat na průběh jednání.

16. Žalobkyně podala svoji žalobu opožděně s odkazem na § 175k o. s. ř., dokonce s několikaletým

odstupem. Sama tato skutečnost má za následek důvod k zamítnutí žaloby.

**) jde o rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 7. 2004, sp. zn. 5 Azs 52/2004, uveřejněný pod číslem 376/2004 Sbírky rozhodnutí Nejvyššího správního soudu a o stanovisko pléna Ústavního soudu ze dne 25. 10. 2005, sp. zn. Pl. ÚS-st. 20/05, uveřejněné ve svazku 39, ročníku 2005, Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu na str. 487.*